

Finansdepartementet
Postboks 8008, Dep. A
0030 Oslo

Oslo 27 03 03

Høringsuttalelse ifm. Forslag om endring av forskrift av 15. juni 2001 nr. 682 om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester (Forskrift nr. 119)

Norsk forening for lysstimulering, NFL, viser til ovennevnte høringsuttalelse, og vi vil i den forbindelse komme med vår uttalelse

Foreningen

Norsk Forening for Lysstimulering er en sammenslutning av terapeuter, forskere og andre som ønsker å utbre kunnskap om biologiske rytmer og bruk av hvitt og farget lys som behandlingsmetode. NFL ønsker å

- arbeide med faglig utvikling og kvalitetssikring
- spre kunnskap om lys og lysstimulering
- inspirere til økt kompetent bruk av lysstimulering
- oppmuntre til klinisk forskning

En gruppe fagpersoner som arbeidet med hvitt og farget lys stiftet NFL i 1999. Bakgrunnen for dette var at det ikke eksisterer restriksjoner m.h.t. hvem som kan skaffe seg lysskjermer og eventuelt gi lysstimulering, noe som kan føre til svært useriøs behandling.

Lysstimulering

Lys og farge har årtusen lange tradisjoner i terapeutisk øyemed. Bl.a. i Kina, Babylon, Hellas og Egypt. I nyere tid finner man den danske forsker dr. med Nils Ryberg Finsen som i 1903 fikk Nobelprisen i medisin for sin epokegjørende behandling av tuberkuløse hudlidelser ved hjelp av lys. Siden den gang er lys og farger med hell brukt i behandling av ulike somatiske lidelser.

I 1984 beskrev psykiater Normann Rosenthal, M.D. og hans medarbeidere ved National Institute of Mental Health i Washington D.C. en tilstand som de kalte Seasonal affective disorder (vinterdepresjon eller årstidavhengig stemningslidelse). Rosenthal og hans team forsket på denne tilstanden og fant at behandling med hvitt lys ga god effekt. En av de fremste norske forskere på dette felt er professor dr. med Odd Lindgjerde.

Det er også forsket mye på lysbehandling og søvnproblemer ved Universitetet i Bergen ved bl.a. dr. med Bjørn Bjorvatn.

Ved Karolinska Institutet i Sverige pågår det nå forskning på monokromatisk lys (bestemt bølgelengde) ved bl.a. professor Jan-Åke Gustafsson og docent Gunnar Kratz.

Behandling med farget lys er mindre kjent. Farget lys gir en nevro-sensorisk stimulering, det vil si at det stimulerer sanseapparatet og hjernen, noe man profiterer på i forbindelse med lese- og skrivevansker, konsentrasjonsvansker og ved nedsatt innlæringssevne.

Lysstimulering er et effektivt og skånsomt virkemiddel og et supplement både innenfor pedagogikk, psykologi, psykiatri og somatikk.

Medlemskap i NFL

For å bli ordinært medlem i NFL kreves minimum 3 års høyskoleutdanning innen relevante fag, som for eks hos leger, tannleger, psykologer, sykepleiere, spesialpedagoger, sosionomer, fysioterapeuter m fl, og andre som styret godkjenner

De medlemmene i NFL som arbeider som lysterapeuter har m a o forskjellig grunn-utdanning Det de har felles er en lysterapeutisk påbygning Grunnutdanningen vil derfor være med på å bestemme hvilket felt lysstimuleringen praktiseres innenfor Eksempler på dette kan for eks være at en psykiater eller en psykiatrisk sykepleier anvender lysstimulering sammen med samtale-terapi, mens en lærer har et pedagogisk utgangspunkt og anvender lysstimulering som et redskap i forhold til lese- og skrivevansker

Lysterapi-utdanning

Lysterapi-utdanningen har frem til nå bestått av kurs og seminarer med anerkjente fagpersoner fra inn- og utland Det planlegges nå et standardisert, internasjonalt utdanningsopplegg som kvalitets-sikrer faget, slik at en med sikkerhet vet at en godkjent lysterapeut har nødvendig kunnskap innenfor fagene anatomi, fysiologi, psykologi og pedagogikk Deretter kan vedkommende - alt etter faglig bakgrunn og interessefelt - velge retning i form av

- Stimulering med hvitt lys
- Nevro-sensorisk stimulering (Downing-metoden)
- Farget lys og samtaleterapi (Vazques-metoden)

Lysterapeuter og avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester

Som det fremgår av ovennevnte har våre medlemmer forskjellig yrkesmessig bakgrunn Det innebærer at noen lysterapeuter er helsepersonell med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven, mens andre ikke er det I og med at førstnevnte kategori slipper å beregne merverdiavgift på sine tjenester, vil dette falle svært urimelig ut Der hvor disse to gruppene arbeider sammen, vil det bli vanskelig å følge oppdelingen i momspliktige og ikke-momspliktige tjenester

Det vil også avstedkomme en uønsket konkurransevridning, i og med at pasienten/klienten gjerne vil velge det billigste alternativet

Prinsipielt mener vi at det er tjenesten, og ikke yrkesutøveren, som skal være bestemmende hvorvidt merverdiavgift skal beregnes eller ikke

Som pekt på ovenfor er stimulering med både hvitt og farget lys skånsomt samtidig som det forsterker annen behandling Slik vi ser det burde det derfor være i alles interesse (klienter/pasienter, helsevesen, lysterapeuter) at en næring som avlastet det offentlige helsevesenet kan tilby en pris som gjør at brukerne har råd til å benytte seg av disse tjenestene

På bakgrunn av ovennevnte ønsker derfor Norsk forening for lysstimulering å understreke at lysterapeuter godkjent av vår forening bør unntas fra den generelle merverdiavgiftsplikten

Med vennlig hilsen

Norsk Forening for Lysstimulering
Randi Marie Eide
Leder

Kopi: Helsedepartementet
Sosial- og helsedirektoratet v/Vegard Nore